

Demokratiske øjebliksbilleder
Tag fat i demokratiet og fat det
 © 2003 Gry Clasen og Helle Fibiger og
 CDR-Forlag
 Omslag: Ulla Rose Andersen
 Foto: Ulla Rose Andersen
 Foto side 14, 15, 25: Gry Clasen
 Foto side 48, 62, 68 Helle Fibiger
 Tryk: Nørhaven Book
 ISBN 87-7841-339-7

Ekspedition:
 Bøghandlen eller direkte hos
 CDR-Forlag
 Montanagade 29 E, 8000 Århus C
 Tlf. 8612 3078
 Fax 8619 9566
 mail cdr@forlagene.dk

www.forlagene.dk

Demokratiet er ikke en sejr, der er vundet, men en kamp, som stadig foregår. Det er ikke et resultat, men en opgave.

Hal Koch

Indhold

Demokratiske øjebliksbilleder

At vente barn 2003	7
At få et ord indført 2002	12
Gitis første valg 2001	14
Jordens tilstand 2000	16
Reklamens magt – og forbrugernes 1995	20
Øjnene der ser 1993	22
Kvindekamp 1972	24
EF – ja eller nej 1971	26
Ungdomsoprør 1969	28
Første gang 1961	29
Prinsesse og dronning 1953	30
Mørke fugle 1940	32
Hårde tider 1933	34
Påskekrisen 1920	37
Den første folkeafstemning 1920	39
Mathildes ret til at stemme 1915	41
Forskel på folk 1919	43
Drømmen om frihed 1901	45

På højskole 1896	47
Det kan vi også 1880	49
Frihed for folket 1848	51
Stavnsbåndet 1787	53
Ved gadekæret 1646	54
Den sorte middelalder 1436	56
Med lov skal land bygges 1241	58
På tinge 830	60
Demokratiets vugge 430 fv	61
Demokratiske solstrålehistorier	
Martha fra Namibia	62
Karen fra Danmark	62
Turan fra Tyrkiet	63
Interview med højskoleelever	
Demokrati ifølge Ditte	64
Fri til og fri for	67
Demokrati på gaden	69
Demokrati? Det må jeg lige slå op	70
Demokrati – ja, nemt det er det ikke	73
Demokrati – det er et godt spørgsmål	74
Det sårbare demokrat	76
Til læreren	79

Øjebliksbilleder fra demokratiets historie

At vente barn

2003

Stedet er indre København.

Marie hviler hænderne på sin store, smukke mave.

Thomas lader næsten tilfældigt sin ene hånd glide kærtegnende hen over den.

De er stolte begge to.

Marie siger:

»Vi glæder os til at blive forældre, også selv om det er en uoverskuelig verden, vi lever i.

Der er krige og uro mange steder i verden. Herhjemme er der politisk uro. Det handler vel

om globalisering. Om *dem* og *os*. Folk er usikre og bliver nemt grebet af letkøbte meninger.

Alligevel vil vi gerne sætte et barn i verden. Der er de helt egoistiske grunde. Samtidig tror vi på en bedre verden. Og vi gør den i hvert fald ikke bedre ved *ikke* at få børn, som vi kan opdrage til at være med til at forandre verden.

Børn skal lære at se forskel på rigtigt og forkert. De skal lære, at det, de gør, har konsekvenser.

Vi vil også gerne lære vores barn noget om lighed og frihed. Og om demokrati og moral.«

De griner begge to lidt forlegent, og Thomas siger:

»Det lyder måske nemt. Det er straks sværere at sige, hvordan man gør det.«

»Vi ved da godt, at vi lyder lidt frelst lige nu. Ja, altså nu før barnet er kommet til verden,« siger Marie. »Og vi ved da også godt, at ingen børn er ens, og at man ikke bare kan bruge en færdig opdragelsesmodel. Børn skal have mulighed for at afprøve deres meninger hjemme i trygge rammer. På den måde lærer de at tro på sig selv, så de får styrke til at gå ud i verden og kæmpe for deres meninger.«

Thomas supplerer: »Børn skal lære at være sociale. De skal have respekt for andre mennesker. For mig vil det sige, at de skal kunne lytte til andre mennesker og tage dem alvorligt uden at glemme sig selv.

Folk har jo forskellige meninger, og det skal barnet vide. Det moderne menneske i informationssamfundet skal lære at navigere i kaos.

Og så er det vigtigt, at man lytter til sig selv,

føler sig frem til, hvad der er det rigtige lige nu. Og tør prøve. Tør påvirke sit eget liv.

Det kræver selvværd og ro. Det håber vi, vi kan give vores barn.

Forældre skal være en mur, børn kan prøve deres meninger mod.«

Marie ser på Thomas:

»Og hvad er meninger så egentlig for noget? Hvor kommer de fra?

En dag, jeg tænkte over det, fik jeg et billede: meningerne flyver rundt i luften omkring os. Den luft, vi hele tiden ind- og udånder. Vi ind- og udånder også meninger. Det er vel det tidstypiske. Sommetider dukker næsten helt ens ideer og tanker op vidt forskellige steder på jorden.«

Der bliver stille et øjeblik. Så siger Thomas:

»Som forældre må vi tro på, at vi kan give vores barn det nødvendige grundlag.«

Marie nikker: »Jeg har engang hørt en historie om en mand, der for vild i ørkenen. Han slæbte sig frem i dagevis. Han var ved at dø af

sult og tørst. Pludselig så han noget, der lignede en by.

Åh, det er nok bare et fatamorgana, sagde manden trist og lagde sig til at dø.

Næste dag kom to mænd forbi. Den ene sagde:

Hvor er det synd, han lagde sig til at dø kun 100 meter fra oasen.

Jeg har altid håbet, at jeg kunne lære mine børn at nå helt frem til oasen.«

Marie og Thomas er spændt på, hvad der sker om en måneds tid, når barnet kommer.

»Holder vores meninger stik?« tænker de en gang imellem.

Fakta

I 1997 blev der født 34.741 drenge og 32.895 piger

I 1998	34.055	32.115
I 1999	33.885	32.347
I 2000	34.431	32.650

Kilde: Danmarks Statistik, www.statistikbanken.dk

At få et ord indført

2002

Stedet er en by i Danmark.

Det er en kold februardag.

Eva går ind på en café. Hun har lyst til en kop cappuccino.

Et øjeblik efter sidder hun med sin kaffe. Hun ser sig omkring og får øje på postkortholderen.

Hun rejser sig og går hen til den.

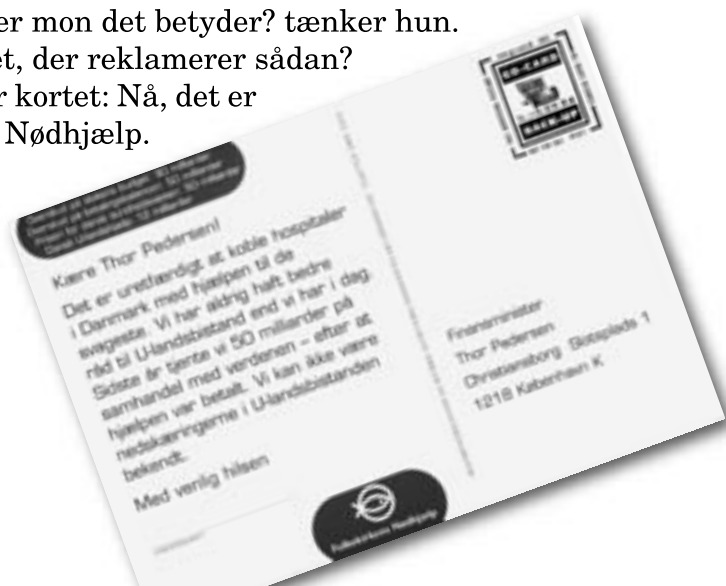
Det første kort, der fanger hendes blik, er et med en kniv, en gaffel og en enkelt sætning: »Vi har råd til det.«

Hvad pokker mon det betyder? tænker hun.

Hvem er det, der reklamerer sådan?

Hun vender kortet: Nå, det er Folkekirkens Nødhjælp.

Hun læser:

Fakta

I 2001 fik Danmark ny regering. Det betød en ny politik på mange områder.

Nogle områder fik flere penge. Det var for eksempel hospitaler og ældrepleje.

Andre områder skulle spare. Det var for eksempel miljø og ulandsbistand.

Nogle folk var tilfredse med disse ændringer. Andre protesterede mod besparelserne.

Hvor man tidligere protesterede ved at gå på gaden i store demonstrationer, brugte man nu internettet og postkort for at vise sin utilfredshed.

Det postkort, Eva tog, blev taget af 33.599 andre mennesker. De fandt kortet på cafeer, i biografen, på uddannelsessteder og i genbrugsbutikker.

Hvor mange af dem, der blev sendt til finansministeren, ved man ikke.

Samtidig sluttede 153 organisationer sig sammen og lavede en indsamling af protester på internettet. De protester blev sendt til statsminister Anders Fogh Rasmussen.

Eva sætter sig. Det vil hun gerne støtte. Hun skriver sit navn på den tomme linje og sætter et frimærke på, og på vej hjem poster hun kortet.

